

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 15P/69/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719201607
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Furman
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8719201607.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudca JUDr. Marián Furman, vo veci starostlivosti súdu o mal. U. F. X., O.. X.X.XXXX, bytom u matky, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, dieťa rodičov: U. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Poprad, I. XXXX/XX, právne zast. JUDr. Rastislavom Lenártom, advokátom, so sídlom Košice, Pollová 32, a U. X., O.. XX.XX.XXXX, bytom P., I. XXXX/XX, právne zast. JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, advokátkou, so sídlom Poprad, Nám. sv. Egídia 95, v konaní začatom na návrh matky o zákaz styku s mal. dieťaťom, takto

rozhodol:

- I. Návrh z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka návrhom z 26.3.2019 žiadala, aby súd zakázal otcovi styk s mal. Michalom Simonom a zároveň jej priznal trovy konania vo výške 100 %. Konštatovala, že ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 14P/238/2017-78 zo dňa 20.9.2018, pričom styk upravený nebol. V návrhu konštatovala, že vzťahy medzi otcom a mal. dieťaťom sa zhoršili, dieťa odmieta s otcom komunikovať, keďže sa ho dotklo, že otec o ňom povedal, že je klamár. Je často zo strany otca konfrontovaný otázkami s kým sa stretáva matky, čo s kým robí a podobne, pričom doložila vyjadrenie z psychologickkej ambulancie, ktorý odporúča súdnoznalecké šetrenie. Mala za to, že takýto stav ohrozuje život a zdravie syna, a preto zákaz styku je nevyhnutný na neurčitú dobu. Zároveň v tomto návrhu žiadala rozhodnúť aj neodkladným opatrením a to tak, aby sa otec nemohol k synovi priblížiť do vzdialenosti 30 metrov a akýmkoľvek spôsobom sa s ním stýkať.

2. Uznesením č.k. 15P/69/2019-19 zo dňa 2.4.2019 návrh na neodkladné opatrenie súd zamietol, pričom Krajský súd v Prešove svojím uznesením č.k. 21CoP/62/2019-41 zo dňa 13.6.2019 potvrdil predmetné uznesenie súdu I. inštancie.

3. Na pojednávaní súdu dňa 6.12.2019 matka navrhla znalecké dokazovanie, ktorému súd vyhovel.

4. Na pojednávaní súdu dňa 10.6.2021 matka zotrvala na svojom návrhu, predložila potvrdenie psychologičky PhDr. Bryjovej Jany o tom, že dieťa je v starostlivosti jej ambulancie pre úzkostné stavy. Konštatovala, že žije sama, iné deti nemá, mal. dieťa je v 3. ročníku základnej školy. Uviedla, že otec sa o syna začal zaujímať až počas rozvodu a teda mu nejde o syna, ale o to, aby sa dostal späť k nej. Potvrdila, že naposledy bol otec s dieťaťom 28.5.2021 bez jej prítomnosti, keďže ona mu v styku nebráni. Vyslovila nesúhlas s výsledkami znaleckého dokazovania a žiadala nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie.

5. Otec s návrhom nesúhlasil, uviedol že iné deti nemá, žije v O., kde pracuje na Slovensko prichádza podľa jeho možností. Má záujem byť so synom aspoň v telefonickom kontakte, ale matka mu to zakazuje.

6. Mal. U. F. vyslovil, že chodí do 3. triedy základnej školy, chce žiť s mamkou, s otcom ani nechce veľmi telefonovať, lebo keď mal 5 rokov, tak ho poslal do kúta a udrel aj mamku. Sám uviedol, že pýtal sa mamky na niektoré veci, keď s ňou čítal znalecký posudok. Napokon povedal, že on si v 18. tých rokoch zmení svoje priezvisko na Pokrivčák a to aj vtedy, keď mu otec nedá súhlas.

7. Znalčka PhDr. Juliána Kordovanová, ktorá na základe uznesenia súdu č.k. 15P/69/2019-70 zo dňa 8.7.2020 vypracovala znalecký posudok č. 26/2020 zo dňa 31.3.2021 vo svojej výpovedi na pojednávaní súdu dňa 10.6.2021 zotrvala na podaných záveroch v celom rozsahu. Na otázky právneho zástupcu matky uviedla, že celý priebeh je popísaný v znaleckom posudku, vychádzala z anamnestických údajov od matky a aj od dieťaťa, pri stanovení inteligencie dieťaťa vychádzala z výsledkov kresby, keďže ide o jednu štandardizovanú metódu zisťovania inteligencie a záverom upriamila pozornosť na skutočnosť, že ak sa pretrhajú citové väzby medzi rodičom a dieťaťom, tento vzťah sa už nikdy nenapraví, nedá sa v budúcnosti sanovať, pričom je len logické, že dieťa s každým rodičom prežíva aj negatívum a aj pozitívum.

8. Opatrovník sa vyjadril, že zákaz styku nie je v najlepšom záujme mal. dieťaťa, a preto doporučil, aby styk prebiehal.

9. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

10. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

11. Z výsledkov vykonaného dokazovania, najmä z výpovedí účastníkov konania, pripojených listinných dôkazov, rozsudku tunajšieho súdu č.k. 14P/238/2017 - 78 zo dňa 20.9.2018, znaleckého posudku č. 26/2020 vypracovaného PhDr. Juliánou Kordovanovou / č.l. 83 až 112/, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 15P/295/2018, ktoré sú súčasťou spisu súd zistil nasledovný skutočný stav:

Manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 14P/238/2017-78 zo dňa 20.9.2018, pričom styk upravený nebol.

12. Na základe návrhu otca v konaní sp. zn. 15P/295/2019 vydal uznesenie, ktorým návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietol ohľadne styku, pričom Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 24CoP/45/2020-43 z 14.4.2020 rozhodol takto:

” M e n í uznesenie tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. U p r a v u j e styk otca s maloletým U. F. X.M., O.. X.X.XXXX tak, že otec j e o p r á v n e n ý telefonovať s maloletým každý utorok a nedeľu od 19.30 hod. do 20.00 hod., a stretávať sa s maloletým posledný piatok v kalendárnom mesiaci v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod, s tým, že otec si maloletého prevezme a odovzdá matke pred domom matky.

II. Matka j e p o v i n n á technicky zabezpečiť a umožniť mal. dieťaťu telefonický styk s otcom v určenom čase, za tým účelom oznámiť otcovi telefónne číslo do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a informovať ho o zmene telefónneho čísla do troch dní, od kedy táto zmena nastala. Matka j e p o v i n n á maloleté dieťa na stretnutie s otcom riadne pripraviť a otec j e p o v i n n ý po ukončení stretnutia maloleté dieťa matke v určenom čase pred domom matky odovzdať.

III. Toto neodkladné opatrenie bude t r v a ť do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy styku otca s mal. dieťaťom, vedenom na Okresnom súde Poprad, pod sp.zn. 15P/295/2019.“

13. Konanie pod sp. zn. 15P/295/2019 súd na svojom pojednávaní dňa 10.6.2021 odročil, pričom stanovil lehotu do 1.10.2021 za účelom realizovania mimosúdnej dohody, ktorú si matka i otec na tomto pojednávaní dohodli.

14. Kontaktovanie sa so synom akýmkoľvek spôsobom nemožno podľa názoru súdu považovať za riadne preukázanie potreby dočasnej úpravy, navyše ak je nutné si uvedomiť právo dieťaťa na oboch rodičov, avšak k tomu súd ďalej uvádza: „Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek nezhodám vo vzťahoch medzi rodičmi. Ako vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, dieťa má právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi a obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (čl. 9 ods. 3 a čl. 18 ods. 1). Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života (styku medzi rodičom a dieťaťom), musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Kritériá pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené, a prijaté opatrenia majú byť učené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Pokiaľ všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, a teda ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bolo postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnené. Takáto úprava je spravidla v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané... Vo všeobecnej rovine je možné zosúladiť s doktrínalným záverom, že „styk by mal byť stanovený v rozsahu, ktorý umožní nerezidentnému rodičovi v dostatočnej miere participovať na bežných každodenných záležitostiach dieťaťa, rovnako ako na jeho voľnočasových aktivitách“ (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I.ÚS 955/15 zo dňa 14.03.2017).

15. Vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku súd dospel k záveru, že návrh na zákaz styku nie je dôvodný. V závere je konštatované, že dieťa má naďalej voči otcovi dôveru, pri znaleckom skúmaní nebol badať žiadne strach z otca a ani negatívne aspekty zo vzájomnej interakcii, i keď taktiež konštatuje záver znaleckého posudku, že negatívne zážitky sú zdôrazňované zo strany matky, sú mu opakovane oživované, aby si ich dobre pamätal, čo svedčí o jednostrannej manipulácii dieťaťa proti otcovi zo strany matky. Dieťa v zmysle záverov znaleckého dokazovania sa snaží na podvedomej úrovni byť lojálne voči matke, s ktorou žije, je pre neho osoba, ktorú je zvyknutý poslúchať, nezvykne sa jej priečiť a správa sa podľa matkiných očakávaní, ktorá od neho očakáva, že kontakt s otcom nebude, že mal. Michal bude otca odmietať.

16. Zákaz styku je nielen vážnym a prakticky už nenapraviteľným zásahom do práv rodiča, ale najmä do práva dieťaťa. Bez pochyby dieťa má právo byť vychovávané oboma rodičmi a rodič má nielen právo, ale predovšetkým povinnosť dieťa vychovávať.

17. Zohľadňujúc závery znaleckého dokazovania, ktoré jednoznačne svedčia o určitej manipulácii zo strany matky a berúc v úvahu absolútnu nelogickosť tvrdení matky, ak na jednej strane žiada zakázať styk a na druhej strane uvádza, že mu v styku nebráni, vid' zápisnica na č.l. 146 z 10.6.2021 a vid' mimosúdna dohoda na tzv. skúšku v konaní o úpravu styku pod sp. zn. 15P/295/2019. Za danej situácie majú na zreteli najlepší záujem dieťaťa, súdu neostávalo nič iné len návrh matky ako nedôvodný, ničím nepodložený zamietnuť.

18. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP. Matka síce žiadala priznať trovy konania v rozsahu 100 %, avšak k tomuto návrhu súd uvádza : uvedené ustanovenie teda vychádza z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Zároveň zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to zákon výslovne pripúšťa. Aplikácia konkrétneho ustanovenia teda § 55 CMP , o ktorý svoj nárok opiera matka, prichádza

do úvahy za predpokladu, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Aplikácia ust. § 55 CMP predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla, a preto musí byť takáto výnimka náležite odôvodnená. Konania podľa CMP sú spravidla uskutočňované vo verejnom záujme a v týchto konaniach nie je možné uplatňovať ani sankčnú funkciu trov konania, ktorá by sa mala pomeriavať v súlade so zásadou úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.